

Speeltip

Autonomie en initiatief nemen

Hoe goed ben jij in het aanmoedigen en ondersteunen van initiatieven bij kinderen?

Jouw resultaat: **0/24**

Getest op 01/01/1970 om 01:00

Inspelen op de initiatieven van kinderen en hen vrijheid geven is een werkpunt bij jou. Je vindt het niet gemakkelijk om je eigen ideeën en plannen los te laten. Je helpt kinderen te snel en beslist dingen voor hen waardoor ze weinig initiatief kunnen nemen.

Je volgt het vaste dagschema (te) strikt op en plant alles goed in zodat je controle hebt. Er is niet veel ruimte voor kinderen om te experimenteren, ervaringen op te doen en te exploreren.

Het is een uitdaging om je te laten leiden door de plannen van de kinderen. Bespreek samen met je team, je verantwoordelijke of een inspirerende collega hoe je hierin kan groeien. Lees zeker [de 10 voordelen van autonomie voor de kinderen](#).

Werkpunten

- X** ① Je reageert enthousiast op ontdekkingen, ideeën en initiatieven van elk kind. Met een glimlach, een knik, oogcontact, een compliment... laat je weten dat je hun initiatief gezien hebt.

Bijv. "Wauw Hanne, je hebt de melkfles van Jonas genomen om je pop melk te geven. Gaan we samen de poppenfles zoeken?"

- X** ② Je speelt in op de plannen en ideeën van elk kind. Je lokt vaak zelf ideeën en uitingen bij kinderen uit (bijv. door in te gaan op vragen die kinderen je stellen, door in te spelen op wat ze je tonen, door extra info te geven, door te vertellen, door suggesties te geven, door te verwoorden wat je ziet gebeuren,...).

- X** 3 Je stimuleert kinderen in hun zelfstandigheid en laat elk kind voelen dat het iets kan. Je laat elk kind doen wat het zelf kan. Je voorziet hiervoor de nodige tijd en geduld. Je geeft vertrouwen en doet het niet in zijn plaats.

Bijv. Elk kind krijgt een taak die het zelf kan: slabbetjes uitdelen, de aardappelen samen wassen, een luier nemen bij het verluiermoment, kleertjes uitdoen voor het slapengaan, wangetjes insmeren bij het verzorgingsmoment... Voor het middagmaal dekken de kinderen de tafel en ze scheppen zelf hun eten op. Na het middagmaal zijn er twee peuters die de afwas doen. Hiervoor zijn afwaskommen op maat gemaakt.

Wanneer we naar buiten gaan is het aandoen van jas en sjaal een activiteit op zich. De vestiaire is hieraan aangepast: kapstokken hangen op kinderhoogte, er is een spiegel...

- X** 4 Je zorgt ervoor dat een kind de touwtjes in handen blijft hebben.

Bijv. Joanna (10 maanden) ligt op de verluier tafel. Ze heeft haar slabbetje nog aan. Daarmee start ze een kiekeboe-spelletje. De kinderbegeleider speelt daarop in. "Kiekeboe!" Dan is het weer aan Joanna. Zo gaat het een paar keer heen en weer... Net een echte dialoog. Tot Joanna er genoeg van heeft. Ze draait haar hoofd weg en richt zich op de fotokader die vlak bij staat.

- X** 5 Je staat open voor gekke, ongewone, niet alledaagse ideeën van kinderen. Je vindt het OK wanneer kinderen een voorwerp anders gebruiken dan jij gewoon bent of materialen uit verschillende speelzones combineren.

Bijv. Als drie peuters een 'berengrot' willen maken, zorg je voor een doek om over de tafel te leggen, zodat ze een echte grot kunnen maken. Een stoel wordt de uitkijktoren. Met materiaal uit de keukenhoek wordt 'berensoep' gemaakt.

- X** 6 Je staat tijdens een geleide activiteit open voor de ideeën van de kinderen. De activiteit kan hierdoor een heel ander verloop of einde kennen dan je eerst in gedachten had. Niks moet, veel mag.

Bijv. Tijdens het voorlezen van het boek 'Van top tot teen' (E. Carle) doet Anna na hoe een aap beweegt. Dit slaat aan en andere kinderen volgen Anna's voorbeeld. Je speelt hierop in en de voorleesactiviteit groeit uit tot een bewegingsactiviteit.

- X** 7 Je hebt oog voor betrokkenheid van elk kind. Een kind dat intens opgaat in zijn spel kan afmaken waar het mee bezig is, alvorens naar een andere activiteit over te gaan.

Bijv. Vlak voor het middagmaal kijken kinderen in de boekjes op de mat. Het eten komt eraan en de boekjes gaan terug in de bak. De kinderbegeleider kondigt dit aan en gaat rond met de bak, zodat kinderen hun boekje erin kunnen leggen. De kinderen die nog geconcentreerd aan het bladeren zijn, komen als laatste aan bod. De kinderbegeleider past zijn tempo wat aan, zodat het boekje zeker uitgelezen is.

- X 8 Je biedt elk kind veel kansen om te experimenteren en ontdekken. Je laat hen zelf uitproberen zonder veel tussen te komen. Je laat de kinderen zelf hun spel vorm geven.

Bijv. Bilal neemt een borstel, steekt die in de verfpot, plant die op het papier en wrijft de verf uit. Hij doet daarna exact hetzelfde opnieuw en opnieuw. Hij geniet van het zelf uitproberen. Als kinderbegeleider kijk je naar het spel en vertel je wat je ziet gebeuren.

- X 9 Je zorgt dat elk kind het grootste deel van de dag kan kiezen uit gevarieerde materialen en activiteiten. Het keuzeaanbod breidt geleidelijk aan uit (eerst twee keuzes en gaandeweg meer...).

- X 10 Je respecteert de keuzes van kinderen. Een kind dat niet wil meedoen, moedig je aan, maar verplicht je niet. Een kind dat niet mee doet, kan iets anders doen.

Bijv. Rond 9u30 start het welkomstlied. Alle kinderen komen samen in de kring en draaien hun naamkaartjes om. Lowyck (9 maanden) neem je erbij op je schoot. Wanneer hij er genoeg van heeft, laat je hem begaan. Hij kruipt naar de boekenhoek en bekijkt er een knisperboekje.

- X 11 Speelmateriaal wordt overzichtelijk en geordend aangeboden. Kinderen kunnen zelf speelmateriaal nemen.

Bijv. het speelmateriaal staat in open kasten, met duidelijke labels op de kastlades. Zo is duidelijk wat waar hoort. In de kast staat niet teveel materiaal bij elkaar, anders wordt het maar een rommeltje. Maar wat er staat, is goed gekozen en leidt tot nieuwe speeldieën.

- X 12 Je geeft ook niet-mobiele kinderen keuzes.

Bijv. Anaïs (7 maanden) zit op de mat. Ze krijgt een verrassingsdoos met diverse speeltjes en materialen, zodat ze zelf kan kiezen waarmee ze speelt.

- X 13 Je slaagt erin om bij geleide activiteiten kinderen verschillende keuzes aan te bieden en kinderen actief te laten uitproberen.

Bijv. Kinderen kiezen uit verschillende mogelijkheden om een geschenk voor moederdag te maken, bij het tienuurtje kiezen kinderen tussen komkommer en snoeptomaten, bij een kleuractiviteit kiezen kinderen zelf de kleurplaat en de kleurtjes... .

- X 14 Je geeft kinderen mee inspraak over de indeling en inrichting van de ruimte. Je past je ruimte en indeling regelmatig aan.

Bijv. “Waar gaan we de tekeningen hangen? Welk materiaal is er nodig in de poppenhoek? “

- X 15 Je laat kinderen zelf problemen oplossen. Indien nodig of wanneer ze er naar vragen geef je hen tips, hulp en advies op maat. Je legt de lat niet te hoog, maar ook niet te laag. Die uitdagingen die je geeft aan elk kind zijn moeilijkheden die ze aankunnen. De kans op succes is groot.

Bijv. Semira slaagt erin de puzzel te maken omdat je hem opdeelt in een aantal kleinere stapjes met net voldoende uitdaging.

X 16 Je biedt heel wat activiteiten aan waar niet perse een juiste oplossing of vast resultaat voor is. Kinderen kunnen dan evengoed hun eigen plan uitwerken en keuzes maken. Dit betekent dat je je soms afzijdig houdt en het laat gebeuren. Je observeert wat er gebeurt. Als iets niet onmiddellijk lukt, neem je het niet over, maar bied je tussenstapjes aan.

X 17 Je hebt een flexibel dagschema. Kinderen kunnen activiteiten op eigen tempo afronden.

Bijv. een experimenteer-activiteit met scheerschuim slaat aan en is nog volop aan de gang om 11uur. Je kondigt enkele keren aan dat het tijd is om te eten. Na 10 minuten wordt het opruimlied opgezet. Hierdoor kunnen kinderen op eigen tempo afronden. Rond 11u15 start het eetmoment, iets later dan anders

X 18 Je bouwt in je speelaanbod verder op de interesses en verwondering van kinderen. Materialen kunnen dan langere tijd blijven staan.

Bijv. De kinderen ontdekken insecten in de tuin. Deze ontdekkingstocht mondt uit in een reeks activiteiten rond insecten. Je bouwt een spinnenweb, je zoekt wormen, je maakt spinnensoep, je bekijkt insecten met een vergrootglas, je zoekt boekjes waarin insecten te zien zijn, je bekijkt prenten en tekeningen over insecten...

X 19 Je verwoordt de plannen van elk kind en wat ze doen. Je laat elk kind vertellen wat het van plan is. Je vraagt elk kind geregeld hoe ze denken dat ze zelf verder moeten met een plan of met wat ze gedaan hebben.

Bijv. "Wil je een plastic beker en lepeltje hebben? Wat ben je daarmee van plan? Roeren. Wil je met het lepeltje in de beker roeren? Dat zou je fijn vinden hé. Kan je er nog wat mee doen?"

X 20 Je biedt elk kind heel wat kansen om van andere kinderen te leren en met hen samen te spelen. Zo steken ze heel wat van elkaar op.

Bijv. "Ooh, kijk. Rick (8 maand) huult. Zou hij verdrietig zijn? Wat kunnen we doen om hem te helpen? Kijk, Rick wil ook een lepel om in het potje te roeren. Was hij aan het huilen omdat hij boos was? Ismael, wil jij Rick een lepel geven?"

X 21 Je ondersteunt initiatief met duidelijke regels en afspraken. Je communiceert die duidelijk en op een positieve manier. Je herhaalt geregeld dezelfde uitleg, je verwoordt telkens wat je graag wil zien en waarom.

Bijv. je maakt afspraken visueel aan de hand van foto's met het gewenste gedrag. Je dagverloop kent duidelijke rituelen... "Als we naar buiten gaan, doen we laarsjes aan. Anders worden onze voeten nat. Zie je, er hangen druppels aan het gras. Dat is nat hé. Als je met de bal speelt, wil ik dat je ermee rolt, anders stoort dat andere kinderen."

- X 22 Je geeft elk kind vaak positieve en specifieke feedback op wat het doet (het proces), bijv. door belangstelling te tonen, vragen te stellen, te bevestigen, te beschrijven wat je zie...

Bijv. "Ik zie dat het je moeite kost, als je zo blijft oefenen kom je er zeker...
Nog één keer trekken en je schoenveter is open. Dat lukt je zeker..."

Bijv. Concrete feedback: Niet "Goed gedaan" maar wel "Bedankt om te luisteren naar het verhaal."

- X 23 Je ondersteunt elk kind bij het oplossen van problemen. Je verkent samen het probleem en betreft het kind bij het bedenken van oplossingen. Ook conflicten worden samen met kinderen opgelost.

Bijv. "Kijk Dylan, Saskia was nog niet klaar met de brandweerwagen. Wat kunnen we dan doen?"

- X 24 Je stelt elk kind vaak open vragen die polsen naar het hoe en waarom van de dingen. Je speelt in op de ontdekkingsdrang en nieuwsgierigheid van kinderen.

Bijv. "Wat zie je allemaal? Hoe komt dat? Hoe komt het dat het molentje draait? Je blaast he".